

Malý bulvár pod stromeček

Skutečně seriózní článek v počítačovém časopise by se měl touto dobou zabývat veletrhem Comdex, herními konzolami Xbox a situací na trhu s paměťovými čipy či mobilními telefony. Ne, o ničem takovém se na této stránce nedočtete. Mediální průšvihy počítačových firem jsou totiž častokrát mnohem zajímavější než jejich produkty. Takže hurá do toho - blíží se přece Silvestr!

Nejlepší bude zřejmě navázat na minulý text a trochu rozvést téma "redukce pracovních pozic". Pracujete-li v menší firmě, asi to znáte, ale zaměstnanci větších institucí by si nyní měli dát velký pozor: tato nemoc se koncem roku začala šířit celým světem a hrozí zřejmě více než sněh' slezinná. Agentura Reuters si v polovině listopadu udělala malou statistiku a vyšlo jí následující: od srpna 2001 bylo z práce vyhozeno více než 800 tisíc lidí, a to se týkalo pouze těch případů, kdy se počet propuštěných přehoupl přes 2000.

Kdo vede?

V tomto srovnání bezkonkurenčně vyhráli Japonci (Fujitsu a Toshiba), ale v čele najdeme i "západní" firmy - mj. Philips (11 000), Cisco (8500) a Compaq (8000). Od té doby to pokračovalo následovně: Novell (1400) a Yahoo (300), v posledních dvou listopadových dnech se přidaly i společnosti IBM (1200), Palm (250) a Hitachi (130). Dá se čekat, že do konce roku počet propuštěných ještě vzroste. Nejde přitom jen o absolutní čísla. Uvědomme si, že v případě Novellu jde o 19 % a v případě firmy Yahoo o 9 % veškerých zaměstnanců. U IBM není procentuální podíl příliš výrazný, ale analytici na druhé straně poukázali na skutečnost, že Velká modrá propouští poprvé od začátku 90. let.

HP way

Tímto se plynule dostáváme k problematice fúze Compaq-HP. Pakliže C. Fiorinová zvítězí, přijdou o práci další tisícovky lidí. Právě to stojí údajně za "vzpourou" rodin Hewlettových a Packardových, neboť tzv. "HP way" rozhodně vylučuje, aby byli zaměstnanci považováni za pouhé účetní položky. Na druhé straně časy jsou zlé a Carly Fiorinová v tomto případě uvažuje striktně ekonomicky, což jí rozhodně nemůžeme zazlívat.

Válka přes média

Takže co se okolo HP v listopadu událo? Obě strany (konkrétně Walter Hewlett a vedení HP) si najaly firmy specializované na lobbování mezi akcionáři, aby si zajistily potřebný počet hlasů. Společnost HP navíc ještě vystupňovala mediální kampaň, v níž se vyznamenalo hlavně vydavatelství CNET.

V sérii článků se veřejnost mohla dočíst, jak Walter Hewlett zameškal klíčovou červencovou schůzi správní rady HP, na níž se o možnosti fúze jednalo. Namísto toho prý dal Walter Hewlett přednost milionářskému dýchánku v Kalifornii. (To je pravda, ale Walter Hewlett se tohoto setkání, nazývaného Bohemian Grove, účastní každý rok. Setkání navíc připomíná jakési americké Forum 2000 a účastní se jej mj. bývalí prezidenti USA a poměrně významní podnikatelé, takže jde spíše o jakousi burzu kontaktů.)

Oboustranné spekulace

V dalších člancích pak vydavatelství CNET citovalo "nejmenované zdroje", podle nichž by v případě neúspěchu C. Fiorinové rezignovala správní rada HP jako celek, a prezentovalo statistiky, podle nichž se ještě nikdy nestalo, aby byla fúze alespoň trochu významnějších firem anulována v takto pokročilém stadiu. Hlas poté dostala C. Fiorinová, aby si opět postěžovala na "diletantské komentáře a polopravdy" produkované některými novináři.

To ještě nebylo vše, nastoupil protiúder druhé strany. Z dokumentů poskytnutých americké Komisi pro cenné papíry vyplynulo, že myšlenka spojení HP a Compaqu vlastně pochází z hlavy Michaela Capellase. V červnu jej totiž kontaktovala C. Fiorinová s nabídkou, aby si Compaq koupil licenci na operační systém HP Unix. M. Capellas pak projevil zájem o "podstatně širší spolupráci". Skutečnou bombou poté bylo zjištění, že za úspěšné uzavření transakce měl Capellas obdržet speciální prémii ve výši 14,4 milionu USD; Fiorinová byla údajně skromnější a spokojila se s osmi miliony.

Co na to šéfové?

Na tyto zprávy pochopitelně muselo vedení obou společností reagovat. Oba výkonní ředitelé se svého bonusu veřejně vzdali a nabídli namísto toho současnému managementu za jeho úsilí při zajištění bezproblémového průběhu fúze (tj. hlavně za propuštění 10 - 15 tisíc zaměstnanců) prémii v úhrnné výši 45 milionů USD. Vedení HP pak takticky uspišilo publikováním zprávy o ekonomických výsledcích čtvrtého kvartálu o plných 36 hodin; údajně proto, aby se vyhnulo časové kolizi s výroční zprávou Dellu. Společnost HP tak chtěla zřejmě zapůsobit na Packardovu nadaci, která předtím prohlásila, že svůj postoj zváží až po oznámení hospodářských výsledků HP. Pravda, výsledky byly poměrně dobré, a rodina Packardových to také výslovně uznala. Odmítla však své stanovisko k hlasování o fúzi konkretizovat. Vzhledem k tomu, že nadace vlastní v HP 11procentní podíl, můžeme říci, že právě její hlas bude při rozhodování o dalším osudu obou společností klíčový. Letos se však o postoji rodiny Packardových vůči odkoupení Compaqu více asi nedozvíme, a tak si budeme muset počkat na valnou hromadu, která se má konat "v prvním pololetí" roku 2002.

Jak se (ne)stát Dušínem

A teď k dalšímu dluhu z minula: k antimonopolní kauze USA v. Microsoft. Už v minulosti jsme psali o "národním sjednocení" pod vlajkou USA, ale tato smířlivost byla korunována 14. listopadu, kdy centrální americké úřady požádaly soud, aby ratifikoval dohodu v původním znění (viz minule), tj. bez dalších připomínek ze stran ostatních žalujících stran.

Vedení Microsoftu tento impulz využilo k dalšímu úderu a o pár dní později oznámilo ještě větší úspěch: za cenu zhruba miliardy USD eliminovalo další hrozby privátních žalob ze strany individuálních uživatelů. Microsoft se tímto zavázal věnovat zhruba miliardu USD pro potřeby škol s dětmi z chudých a postižených rodin. Steve Ballmer prezentoval tento dar jakožto "definitivní" důkaz legální čistoty své firmy.

Protiútok Red Hatu

Pravda, je (či spíše byl) to jistě velkomyslný dar. Jenže o den později poukázala firma Red Hat na to, že šlo prostě o pouhý výprodej. Microsoft dotoval zčásti software a zčásti hardware, přičemž software tvořil nadpoloviční většinu. Aneb recept, jak prodat Windows...

Protiútok firmy Red Hat měl úspěch. Federální soud v Baltimoru pár dní poté prohlásil, že se zmíněnou dohodou bude zabývat, a přislíbil, že nebude zdržovat a že vynese verdikt ještě v průběhu prosince. Právní zástupci žalujících stran se okamžitě chytili příležitosti a vydali prohlášení, podle něž by mělo mít pokání Microsoftu hodnotu nikoli jedné, ale spíše 14 - 36 miliard. Do antimonopolní kauzy se pak vložil i americký Senát, který měl 12. prosince vyslyšet zainteresované státní zástupce a zjišťovat, zda nebyli vůči Microsoftu příliš "vstřícní". Tou dobou už byl Chip bohužel v tiskárně.

Co z toho všeho vlastně vyplývá? Tato rubrika se má (už kvůli svému názvu) zabývat penězi, a tak pouze konstatujeme, že miliarda dolarů na zakoupení morálního kreditu Mirka Dušína asi nestačí.

Silvestrovská realita

Blíží se konec roku, období zbožňované maloobchodními i velkoobchodními prodejci. Právě nyní měla podle nejrůznějších prognóz skončit "miléniová" recese. Růžová budoucnost se však opět odkládá, tentokrát na první pololetí příštího roku. Samozřejmě, my dnes ještě nevíme, jak se budou v předvánočním shonu prodávat počítače a jiné produkty ze světa IT, ale vodítkem nám může být americký svátek Díkůvzdání, který za mořem nákupní horečku tradičně zahajuje. Z předběžných výsledků vyplývá, že lidé sice nakupovali více, ale utráceli méně. Nejde ani tak o to, že nejžádanější bylo zboží se symboly americké vlajky (to se u nás koneckonců ani nedá čekat), jde spíše o to, že zákazníci projevili zvýšený zájem o levnější zboží. Takže počítačů se prodalo více, ale utržených peněz bylo méně. Tento trend lze do našich poměrů přeložit docela snadno...

Popřejme tedy pevné nervy nakupujícím, hodně zákazníků prodávajícím a všem dohromady pak veselé Vánoce a šťastný nový rok 2002.

Karel Stachovec, autor@chip.cz

Co na to finance? bývalo to na podtisku

Tentokrát naštěstí není množství výročních zpráv tak nestravitelné jako minule, takže se můžeme věnovat i podnikům s minimálním obratem; takové by v minulém Chipu neměly šanci. Přitom jde o firmy, které čeští uživatelé mohou důvěrně znát - prohlížeč ACDsee či přehrávač Liquid Player má na svém počítači jistě mnohý z vás. Jak však vidíte, tyto firmy zatím žádnou díru do světa nedělají. Kanadská společnost ACD Systems se ještě poměrně drží, zatímco budoucnost firmy Liquid Audio se zdá v

současné atmosféře souboje mezi společnostmi Microsoft a Real Networks takřka beznadějná.

Skepse střídá optimismus

Největšími "taháky" byly v tomto období společnosti Dell a Hewlett-Packard. Obě zůstaly za svými výsledky z loňského roku, ale psychologický efekt byl přitom zcela opačný - zatímco u Dellu se očekávalo další posílení nedávno získaného primátu na trhu s PC (a jeho bilance tedy překvapila spíše nepříjemně), u HP podobná čísla vyvolala naopak optimismus, neboť v posledních letech společnost spíše zklamávala a ohlášená čísla byla tentokrát v horním rozsahu optimistických odhadů.

Dále se jednalo spíše o průšvihy. Excite je už v bankrotu, VA Linux opouští hardware a hledá novou cestu. Infineon pak platí svou daň za nedávnou krizi výrobců polovodičů a Tech Data se snaží najít novou pozici v oblasti distribuce.

Úspěšné "enko"

Takže největší pozornost si tentokrát zaslouží písmeno N. Japonská společnost Nintendo se jako jediná vymanila z výrobní krize herních konzol, a dokonce si dovolila konkurovat Microsoftu (svůj systém GameCube uvedla na americký trh pouhé dva dny po redmondském Xboxu). Společnost Nvidia pak nakonec postavila na hlavu veškeré předchozí úvahy o případné krizi. Těžké časy pro případnou konkurenci...

Novell zveřejnil své výsledky v den uzávěrky tohoto čísla, takže jen stručně. Čísla nevypadají na první pohled moc hezky, ale skrývá se v nich mimořádný odpis ve výši 114 milionů USD. Provozní výsledky předčily očekávání a první komentáře Wall Streetu zněly spíše pozitivně.

Firma	Období	Obrat mil. USD	Změna oproti loňsku	Čistý zisk mil. USD	Změna oproti loňsku
ACD Systems	Q2/02	3,1	+33 %	-0,5	+118 %
Autodesk	Q3/02	216	-6 %	21	+16 %
BEA Systems	Q3/02	220	-2 %	-91	-
Dell	Q3/02	7468	-10 %	429	-36 %
Excite	Q3/02	138	-18 %	-271	+552 %
HP	Q4/01	10876	-18 %	97	-89 %
Infineon	Q4/01	957	-54 %	-523	-
Intuit	Q1/02	209	+11 %	-34	-63 %
Kyocera	H1/01	4335	-14 %	159	-64 %
Liquid Audio	Q3/02	1,3	-62 %	-6,1	-32 %
Nintendo	H1/01	1841	+18 %	281	+14 %
Novell	Q4/01	308	+13 %	-95	+170 %
Nvidia	Q3/02	370	+87 %	45	+59 %
Tech Data	Q3/02	4216	-19 %	28	-40 %
VA Linux	Q1/02	5,6	-90 %	-55	+7 %
Xeikon	Q3/01	27	-34 %	-18	+47 %

Situace na burze to býval další podtisk

Dnešní srovnání vývoje burzovních cen je jen o něco málo horší než to poslední; tehdy si absolutně pohoršily pouhé dvě firmy, dnes to jsou firmy čtyři. O něco směrodatnější je změna burzovního technologického indexu NASDAQ, kterým v Chipu poměřujeme vývoj celkového trhu; v minulém srovnání si polepšil takřka o 25 %, tentokrát (tj. za měsíc listopad) "jen" o 10 %. Přesto však můžeme potvrdit, že na amerických trzích vládne více než mírný optimismus. Všichni se zřejmě těší na nadcházející rok, který má přinést takřka univerzální zlepšení. Tato očekávání jsou velmi překvapivá, zvláště když právě v listopadu americké statistické úřady potvrdily, že vývoj nedávných měsíců byl skutečnou recesí.

Modrá je dobrá

Nuže, věrme tedy také v nadcházející příznivý vývoj a podívejme se na jednotlivé firmy. Musíme přiznat, že postavení společnosti Caldera je překvapivé i pro nás, neboť o ní v průběhu listopadu nebylo skoro vůbec slyšet. Náhlý skok v polovině listopadu můžeme přičíst prohlášení provozního ředitele IBM, který na schůzce analytiků vyjádřil Linuxu velmi výraznou podporu (tehdy si akcie Caldery polepšily o 13 % za jediný den).

Druhý výrazný skok koncem měsíce má snad na svědomí také společnost IBM. Ta totiž 27. listopadu

uzavřela s firmou Red Hat dohodu o dodávkách softwaru a služeb pro svou serverovou platformu. A tím máme také zřejmě vysvětleno postavení firmy Red Hat na třetím místě. Kdybychom sledovali i akcie firmy VA Linux, jistě by na špičce nechyběly ani ony.

Firma SonicBlue vykázala začátkem listopadu slušné hospodářské výsledky a v průběhu měsíce bodovala na americkém trhu se svým digitálním videonahrávačem ReplayTV, který uživatelům umožňuje nahrávat televizní programy, aniž by byly přerušované reklamami. Televizní stanice jsou velmi nervózní a snaží se hnát firmu SonicBlue k soudu, ale ta si přesto věří, a co je důležité, zřejmě jí věří i investoři. Amazon těží z úspěšného průběhu svátků Děkuvzdání (alespoň co do počtu návštěvníků).

Pokud jde o firmu Transmeta, netušíme, co mohlo 15. listopadu způsobit 30procentní skok ceny akcií, když tou dobou firmu doprovázela publicita spíše negativní (neschopnost zajistit dostatečné dodávky čipů společnostem Sony a Fujitsu). Možná efekt Comdexu, který tou dobou probíhal...

Červená se line záře...

O firmách z červené tabulky toho zase tolik špatného říci nemůžeme; nevykázaly zkrátka dostatečný nárůst. Oracle možná doplácí na to, že Larry Ellison ve svém comdexovém vystoupení opatrně naznačoval možnost nepříznivých finančních výsledků. Pozici společnosti Motorola dále mohly ovlivnit statistiky prodeje mobilních telefonů, které 19. listopadu publikovala firma Dataquest. Ale proč se v poslední pětce ocitly dále zrovna firmy SGI, Iomega a Citrix, to opravdu netušíme.

Vzestupy...				
Firma	Kurz akcií		Změna	
	1. 11.	30. 11.	Absolutní	Relativní
Caldera	0,31	0,77	0,46	+148 %
SonicBlue	1,1	2,21	1,11	+101 %
Red Hat	4,77	7,98	3,21	+67,3 %
Amazon.com	6,95	11,32	4,37	+62,9 %
Transmeta	1,79	2,70	0,91	+50,8 %

... a pády				
Firma	Kurz akcií		Změna	
	1. 11.	30. 11.	Absolutní	Relativní
SGI	2,12	2,14	0,02	+0,94 %
Oracle	14,17	14,03	-0,14	-0,98 %
Iomega	7,02	6,80	-0,22	-3,13 %
Motorola	17,25	16,54	-0,71	-4,12 %
Citrix	24,39	22,37	-2,02	-8,28 %